

سه شنبه 19 آبان 1394 - 27 محرم 1437 - 10 نوامبر 2015

اعدام دکتر «حسین فاطمی» وزیر امور خارجه دولت دکتر مصدق

* 19 آبان درگذر تاریخ

* اعدام دکتر «حسین فاطمی» وزیر امور خارجه دولت دکتر مصدق (1333 ش)
اشاره:

دکتر سیدحسین فاطمی در سال 1296 ش در نائین به دنیا آمد. در سال 1315 به همراه برادرش وارد کارهای مطبوعاتی شد و تا سال 1324 در روزنامه باختر فعالیت نمود. وی سپس برای تحصیل در فن روزنامه نگاری عازم اروپا گردید و در بازگشت در سال 1328، روزنامه باختر امروز را تأسیس کرد.

دکتر فاطمی پس از مدتی به همراه دکتر محمد مصدق رهبری جبهه ملی را بر عهده گرفت و توسط روزنامه خود، افکار و عقاید جبهه ملی را انتشار می داد.

او پس از نخست وزیری دکتر مصدق، در ابتداء به معاونت سیاسی و پارلمانی دولت و نمایندگی مجلس شورای ملی رسید و سپس در مهر 1331 عهده دار وزارت امور خارجه گردید.

از جمله کارهای اساسی او در وزارت امور خارجه، قطع رابطه سیاسی با انگلستان، بستن سفارت انگلیس در تهران و کنسولگری های آن دولت استعمارگر در شهرستان ها بود.

دکتر فاطمی به عنوان وزیر امور خارجه دولت دکتر مصدق و مدیر روزنامه «باختر امروز» و از مخالفان سیاست های استعماری انگلستان، پس از کودتای آمریکایی 28 مرداد 32 و برکناری دولت دکتر مصدق، تحت تعقیب مأموران رژیم شاه قرار گرفت. وی سرانجام پس از هفت ماه اختفاء، در اسفند 1332 دستگیر و در حالی که بر اثر ضربات وارد شده به او، توان تکان خوردن نداشت در دادگاه حاضر شد.

دکتر فاطمی در نهایت به اعدام محکوم گردید و این حکم در 19 آبان 1333 ش به مرحله اجراء درآمد.

وی از همان سال های نخستین روزنامه نگاری، با رضا خان و خانواده پهلوی مبارزه می کرد و از آنان انتقاد می نمود.

از این رو همیشه مغضوب دربار بود تا این که پس از کودتای 28 مرداد، فرصت تصفیه به دست دربار افتاد و او را از سر راه برداشتند.

* ژنرال دوگل رئیس جمهور سابق فرانسه در اثر سکت قلبی در 80 سالگی درگذشت (1349 ش)

* طرح کی سینجر در تهران به شرح زیر فاش شد (1352 ش)

اشاره:

برقراری آتش بس مطمئن، مبادله اسیران جنگی، مذاکرات مصر و سوریه و اسرائیل در ژنو، عقب نشینی اسرائیل از سینا و غرب سوئز، باز شدن باب المندب، تخلیه اراضی اشغالی اعراب، تشکیل یک تمامیت فلسطینی در غرب اردن، بیت القدس پایتخت مشترک فلسطین و اسرائیل است.

* به رسمیت شناخته شدن ملت فلسطین در سازمان ملل متحد (1354 ش)

اشاره:

با قطعنامه مهمی که سازمان ملل متحد تصویب کرد، مردم فلسطین به عنوان یک ملت باید حقوق، اراضی و اموال خود را به دست آورند و سازمان آزادیبخش فلسطین با حقوق مساوی در هر کنفرانس صلح خاورمیانه شرکت کند. در این قطعنامه، صهیونیسم، یک نوع تبعیض نژادی قلمداد شده است.

ایران به قطعنامه فلسطین رأی موافق داد و نماینده اسرائیل، قطعنامه سازمان ملل را پاره پاره کرد.

نماینده آمریکا اخطار کرد که کنگره آمریکا از سازمان ملل انتقام خواهد گرفت و مجلس سنای آمریکا خواستار تجدید نظر در روابط آمریکا و سازمان ملل شد.

* اعلام فضای باز سیاسی توسط رژیم شاه (1355 ش)

اشاره:

پس از پیروزی حزب دموکرات آمریکا به رهبری جیمی کارتر، از آنجا که او تز حمایت از حقوق بشر را اعلام کرده بود، تصمیم گرفت تا این نمایش تبلیغاتی را به صورت عینی در کشورهای وابسته ای مثل ایران به آزمایش بگذارد.

به این ترتیب با اعلام فضای باز سیاسی و حقوق بشر، صحنه سیاسی - اجتماعی و اقتصادی ایران، یکباره از سمت شاهنشاهی ناب که اصالت ملیت ایرانی آن روز را نشان می داد به سوی کارترگرایی خالص که نشانگر وابستگی صد در صد بود، چرخش یافت و بار دیگر ایران، قربانی شیوه های تبلیغاتی آمریکا و حل مشکلات داخلی سردمداران این کشور امپریالیستی گردید.

کارتر نیز همچون کِنْدی رئیس جمهور قبلی، به این نتیجه رسیده بود که ادامه سیاست سلطه جویانه آمریکا در کشورهایی که زیر فشار استبداد داخلی و سلطه اختناق آور آمریکا به نقطه انفجار رسیده است، امکان پذیر نیست و آمارها نشان می داد که عصیان این ملت ها چون آتش زیر خاکستر، با هر بهانه ای می تواند شعله ور گردد.

اعلان فضای باز سیاسی در حقیقت پاسخ مثبت محمدرضا پهلوی به کارتر بود که تحولاتی در وضع زندان‌ها و زندانیان سیاسی به وجود آورد. همچنین، تغییراتی ظاهری در این زمینه‌ها برای نمایش به نمایندگان صلیب سرخ جهانی و عفو بین‌المللی ایجاد گردید و بخشی از محدودیت‌ها و فشارها علیه پخش اعلامیه‌ها، نوارها و رساله‌های عملیه امام خمینی(ره) برداشته شد.

سیاست فضای باز سیاسی، نه تنها رژیم شاه را به اهداف سیاسی خود نائل نکرده و تشنج و خشم ملت را نزدوده بود، بلکه مشکلات جدیدی نیز بر انبوه مشکلات حل نشده قبل افزود، تا این که زمینه‌ای حیاتی برای پیروزی نهضت اسلامی و سقوط رژیم پهلوی، در بهمن 57 پدید آورد.

* 27 محرم درگذر تاریخ

* تولد «ابوالحسن اسماعیل» (ابن سیده) ادیب و لغوی نابینای مسلمان (398 ق)
اشاره:

ابوالحسن علی بن اسماعیل بن سیده اندلسی، از علمای مسلمان اندلس و لغت‌شناسی بزرگ به شمار می‌رفت. وی قوه‌ی حافظه‌ای قوی داشت و همانند پدرش از نعمت بینائی محروم بود.

* تصرف شهر تبریز توسط نادرشاه افشار (1143 ق)
اشاره:

نادرقلی افشار که بر اثر رشادت‌های خود در یکی از مناطق خراسان به قدرت رسیده بود، پس از حمله‌ی افغان‌ها به اصفهان، به یاری شاه طهماسب صفوی رفت و افغان‌ها را شکست داد. سپس سفیری به دولت عثمانی فرستاد و تخلیه‌ی نواحی اشغالی آذربایجان را خواستار شد.

عثمانیان اهمیتی به سفیر نادر نداده و در اشغال آذربایجان اصرار داشتند. بنابراین نادر به کمک قبیله‌ی خود در 27 محرم 1143 ق وارد تبریز گردید و آن جا را به تصرف خود درآورد.

* 10 نوامبر درگذر تاریخ

* تولد «یوهان شیلر» نویسنده و ادیب برجسته آلمانی (1759 م)
* مرگ «مصطفی کمال آتاتورک» نخستین رئیس‌جمهور لائیک ترکیه (1938 م)
* استعفای «تریگوه لی»

اولین دبیر کل سازمان ملل متحد (1952 م)
* محکومیت صهیونیسم به عنوان شکلی از نژادپرستی در سازمان ملل متحد (1975 م)
* مرگ «لئونید برژنف»

رهبر پیشین اتحاد جماهیر شوروی سابق (1982 م)
* درگذشت «یاسر عرفات» رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین (2004 م)